

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-săsesc), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Averigeana”, „Băndăna”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inf), „Beregsana”, „Berzoia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșcana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstr.”, (Mecurea), „Cassa de păstr.” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Cârțișoreana”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Chiseteiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, „Cristița”, „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dunăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgetana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geoșana”, „Grănișorul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Inst. de credit”, (Mehadia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lișediana”, „Lipovana”, „Lucașfăru”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, (Lugoj), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reun. de împr. și păstrare”, (Iva-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Sătămăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Sîlvaria”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Târnăveana”, „Tîmășana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sânămărtin), „Vulturul”, (Tășnad), „Zărăndăneana”, „Zlăgăneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„Anuarul Băncilor Române”.

Ne-a trebuit și ne trebuie o publicațiune care să fie oglinda activității și progresului nostru pe terenul economic-financiar. Această oglindă a fost până acum „Anuarul Băncilor Române”.

Un șir de mai mulți ani, începând cu anul 1892/3, aparând sub titlul „Compas românesc”, redactat de dl N. Petra-Petrescu, și cu cheltuiala institutului „Albina”, de la anul 1900 – 1910 aparând sub titlul „Anuarul Băncilor Române”, redactat de dl C. Popp, până la 1908 în editura „Delegațiunii examise de conferența Directorilor de bancă din 25—26 Iunie 1898”, iar pentru anii 1908—1910 editat fiind de „Solidaritatea”, asociare de institute financiare ca însoțire.

Ultimul Anuar, pe anul 1910, a apărut în zilele aceste și a fost dat destinațiunii sale.

Despre acest Anuar ținem să spunem aici câteva cuvinte.

Constatăm înainte de toate că necesitatea Anuarului, odinioară numit, cu drept cuvânt, „Compas românesc” a fost simțită pe dată ce numărul băncilor noastre s’a sporit la câteva zeci, și această necesitate a crescut și crește din an în an cu sporirea institutelor noastre de credit și a însoțirilor de tot felul.

Astăzi, fără acest Anuar, ar fi imposibilă cea mai elementară orientare în complexul afacerilor de bancă, și am fi lipsiți de busola, care singură poate să ne călăuzească cu siguranță în drumul lung și anevoios al dezvoltării noastre economice-financiare.

Studiul dlui Eugen Brote, ca și oricari alte studii ce vor trebui făcute pe viitor, la intervale

tot mai dese asupra băncilor, fără acest Anuar, ar fi absolut cu neputință.

Fiecare bancă găsește în el un pilduitor de modul cum lucrează surorile ei mari și mici, de aproape și departe, mai tinere sau mai vechi.

El ne arată și trebuie să ne arete din an în an tot mai bine și mai temeinic munca ce se săvârșește la noi în direcție economică și sporul ce treptat se obține din an în an pe acest teren.

El este și ar trebui să fie oarecum regulatorul întregii noastre vieți economice.

Anuarul Băncilor este publicațiunea, fără care mersul regulat al băncilor ar fi împedecat și chiar s’ar poticni.

Sigur că dacă am avea noi o astfel de statistică minuțioasă și exactă și asupra altor chestii de natură economică, cum e aceea cuprinsă în Anuar asupra situației băncilor, — multe rele și multe neajunsuri ale vieții noastre economice s’ar putea îndrepta.

Dar cât ar fi de folositor s. e. să ajungem a ști, cu ajutorul băncilor:

Câți oameni sunt datori în fiecare sat? Care e proporția între datori și nedatori? Câți din ei se ajută efectiv cu banii împrumutați? (Cum-părând pământ, vite, mașini agricole, sau zidind case și edificii economice, ori ajutându-se la reconstruirea viilor pustiite de filoxeră sau întrebuințându-i în alte feluri cu folos, ori apoi cheltuindu-i pe lucruri mai puțin folositoare sau chiar cu totul nefolositoare, etc.).

După aceste reflexiuni ne vom opri aici scotând la iveală, în cele următoare, schimbările ce obvin în Anuarul pe anul 1910 față de cel al anului precedent.

Nu vom intra deocamdată în amănunte, ci ne vom restrânge la câteva constatări generale, mai ales cu privire la numărul băncilor și însoțirilor din Anuarul anului 1910 în raport cu acelea din Anuarul anului curent.

În partea așa numită „Sematismul societăților financiare române“ din anul 1909 erau introduse 139 institut de credit, iar în „Tabela statistică“, unde sunt considerate numai institutele cari și-au prezentat și bilanțul, sunt considerate 128.

În partea a II-a sub titlul „Însoțiri“ erau introduse 20, din cari numai 18 și-au prezentat și bilanțul.

În partea a III-a erau cuprinse 4 Societăți comerciale și „Solidaritatea“.

În partea a IV-a erau înșirate cu numele 73 instituții de natură economică, asupra cărora lipseau datele sau ele erau necomplete.

Bilanțul general al celor 146 institut de credit și însoțiri (128 + 18) pe anul 1907 cari ocură în Anuarul pe an. 1909 se prezintă la Active și Passive cu suma de K 145.368,274

În Anuarul pe 1910 (despre gestiunea an. 1908), sunt introduse 135 institut de credit (nu 137 prezentate în sumarul alfabetic unde „Vlădeasa“ și „Voileana“ sunt luate de douăori), iar bilanțul și-l-au prezentat numai 129.

Între Însoțiri sunt înșirate 36, iar cu bilanț 30.

Între Societățile comerciale și alte întreprinderi sunt înșirate 5, dintre cari 2 fără bilanț.

După aceste urmează „Solidaritatea“, cu primul ei bilanț.

La sfârșitul acestui Anuar sunt înșirate, ca și în Anuarul anului 1909, numai cu numele, 87 instituții de natură economică.

Bilanțul general al celor 159 institut de credit și însoțiri (129 + 30) pe anul 1908, cari ocură în Anuarul pe anul 1910 se prezintă la Active și Passive cu suma de K 161.248,970.

Deci la *Institutele de credit* cari și-au prezentat bilanțul vedem un spor față de anul precedent numai de 1 institut, la *Însoțiri* un spor de 13 (împreună cu „Solidaritatea“), iar la *Societățile comerciale* un minus de 1.

La alte instituții de natură economică, înșirate numai cu numele și sediul lor, vedem un plus de 14.

Plusul Activelor și al Pasivelor Bilanțului general din Anuarul pe an. 1910 (gestiunea an. 1908) față de acelea ale Bilanțului general din Anuarul pe anul 1909 (gestiunea an. 1907) este de K 15.876,696.

În ce se referă mai ales la sporirea numărului institutelor noastre economice progresul anului 1908. față de anul 1907, nu ne poate mulțumi, îndeosebi pe motivul că institutele de

credit, cari și-au prezentat bilanțul abia s'au sporit cu unul, însoțirile cu 13,*) iar societățile comerciale s'au împuținat cu 1. Apoi celelalte instituții de natură economică s'au sporit abia cu 14 față de anul precedent, și despre 87 astfel de instituții nu avem date de loc. Dar câte instituții economice vor mai fi fără să li-se știe nici măcar de nume.

Departa de noi să învinuim pentru acest neajuns pe dl redactor al Anuarului, care știm că și-a dat întotdeauna silința de a aduna date cât mai complete asupra tuturor instituțiilor noastre economice.

Vina este a publicului și îndeosebi a conducătorilor instituțiilor economice, cari sunt datori să răspundă la apelurile ce li-se adresează, trimitând datele necesare pentruca astfel Anuarul să devină o publicațiune completă a tuturor instituțiilor noastre economice-financiare, căci este dureros din cale afară să se pomenească și acum și în anul trecut instituții economice numai cu numele, fără a avea posibilitatea de a ajunge și la câteva date asupra vieții și activității lor.

Suntem de părerea ca pe viitor să se încerce toate mijloacele posibile pentru a aduna an de an date complete asupra tuturor instituțiilor noastre de natură economică și pe ceice nu trimit datele cerute a-i expune odiului binemeritat al întreg publicului românesc.

E de mare interes să știm tot ce avem și cum stăm pe terenul economic financiar. Fără de aceste date o solidaritate economică și un progres mai sistematic, mai temeinic și mai grabnic pe acest teren sunt imposibile.

Ne exprimăm deci dorința, credem îndreptățită, ca să se afle căile și mijloacele de a cuprinde pe viitor în Anuar toate instituțiile noastre economice și financiare, nu numai cu numele, ci și cu date cât mai amănunțite asupra gestiunii lor.

+

Trei ani de politică agrară.

(1906—1909).

(Continuare).

XIV. Recapitulațiune.

V. Chestiunea apelor.

Pe terenul chestiunii apelor s'a lucrat mai ales pentru a feri teritoriile riverane de exundări.

În timpul din urmă s'au pornit mai înadins lucrările pentru a face apa râurilor navigabilă, întrebuințându-o pentru scopuri de comunicațiune. Anume:

*) Sporul de 13 provine din cauza că 12 institute, cari în anul trecut figurau între institutele de credit, au fost trecute acum în categoria însoțirilor. (Asociațiunea din Ghirec, „Aurora“, Năsăud, „Brașoveana“, Brașov, „Buciumana“, Bucium, „Buna“, Feleacul-săseșc, „Cassa de păstrare“, Bicaz, „Cassa de păstrare“, Săliște, „Economia“, Lugoj, „Hondoleana“, Hondol, „Hunedoara“, Deva, „Isvorul“, Sângeorgiu și „Speranța“, B. Prund).

1. Se delătură piedecile naturale puse în calea navigației *Dunării, Tisei, Dravei Savei*.

2. În partea din jos a *Văg-ului* s'au făcut lucrări mari pentru regularea cursului acestui râu.

3. Lucrări la canalul *Bega*.

4. Lucrări pentru a face navigabile *Crișurile împreunate*.

5. Lucrări săvârșite la lacul *Balaton*.

6. Lucrări ce sunt a se săvârși, pe lângă cele indicate mai înainte, la *Sió, Culpa, Timiș, Bega, Sajó, Bodrog, Someș și Murăș*, pentru a împedecă exundările și a le face navigabile.

7. Promovarea chestiei *irigațiunilor* prin:

a) ajutorarea societăților cari construiesc canale pentru irigații;

b) ajutorarea lucrărilor de experimentare pentru udatul și îngrășarea pământului pe cale artificială;

c) înființarea de ferme model în scopul udatului, conduse de specialiști;

d) premiarea singuraticilor și comunelor cari aranjează și susțin întocmiri pentru irigat.

8. Promovarea lucrărilor pentru scurgerea apei cu ajutorul *inginerilor de cultură* ai statului.

9. Promovarea *grădinaritului* prin inginerii de cultură.

10. Promovarea chestiei *pscăritului*, îndeosebi a societăților de pescărit și economiilor de acest fel, cari, în apele dela șes și dela munte, sunt acum în număr de peste 200.

11. Chestia apelor și a chestiunilor în legătură cu ele se promovează:

a) prin inginerii de cultură;

b) prin secția de inginerie pentru construcții idraulice;

c) prin școala pentru maestri idraulici;

d) prin inspectoratul de pescărie;

e) prin stațiunea de experimentare a fiziologiei peștilor și pentru delăturarea necurăteniei apelor.

VI. Chestia muncitorilor și politica socială.

Aceasta se promovează pe următoarele căi:

1. Se lucrează pentru *înlăturarea lipsei de ocupație a muncitorilor* în timpul verii și mai ales în timpul iernii.

2. Spre acest scop s'a creat *instituția pentru plasarea muncitorilor agricoli*.

3. Se aranjează *cursuri pentru industria de casă*.

4. Paralel cu aceste cursuri se promovează înființarea *însoțirilor pentru industria de casă*, făcându-li-se comande și dându-li-se anticipații pentru procurarea materialului brut.

5. Se aranjează *prelegeri economice populare* în număr mare.

6. Se promovează înființarea *însoțirilor de credit* în legătură cu însoțirea de credit regnicolară centrală.

7. Sprijinirea înființării *însoțirilor de consum* la sate.

8. Înființarea *Caslei de ajutorare a muncitorilor agricoli și a servitorilor*, care este o instituție foarte folositoare pentru sărăcime.

9. Editarea unei *foi populare* (în românește sub titlul „*Poporul*”).

10. Înființarea de *biblioteci populare*.

11. Distribuirea de *premi* muncitorilor harnici și cu credință, către stăpâni.

12. *Adunarea datelor referitoare la valoarea pământului și a arândeii acestuia* pentru a se putea veni în ajutor muncitorilor în scopul agonisirii sau măcar a arândării pământului.

13. Aducerea legii pentru *regularea referințelor de drept dintre stăpâni și servitorii agricoli*.

14. Construirea de case pe sama muncitorilor agricoli.

15. Înființarea unui fond în scopul clădirii caselor pe sama muncitorilor agricoli.

16. Înființarea *Biroului de informațiuni pentru agricultori*, care dă gratuit informațiunile necesare muncitorilor.

VII. Politica de proprietate.

Aceasta a început a se promovă în timpul din urmă prin crearea câtorva legi, între cari numărăm:

1. Articolul de lege VII din an. 1908 pentru modificarea și întregirea legilor referitoare la regularea, proporționarea și comasarea proprietății din părțile ardelen.

2. Art. de lege XXXIX din anul 1908 cu privire la procedura în chestia comasărilor pentru întreg teritoriul țării.

3. Nuvela execuțională cuprinsă în art. de lege LXI din 1908 prin care se scutește de execuție minimul de existență al micului agricultor și pentru moșiile mai mari vitele de jug și rechizitele economice în perioada dela 15 Martie până la 15 Noemvrie.

4. Stăruința ca oamenii mai săraci să poată agonisi pământ.

5. Stăruința ca proprietățile ce le arândează statul să ajungă în mâinile micilor proprietari.

6. Spriginirea parcelărilor, executând, în anumite cazuri, gratuit măsurarea și parcelarea proprietății, făcând contractele și toate actele necesare în scopul intabulării, uneori făcând și manipularea întregă a proprietății.

7. Intervenția statului ca cumpărătorii de proprietăți să poată face împrumuturi în condiții favorabile.

8. Când cumpărătorii ajung în încercături cu ocazia parcelărilor, statul îi ajută cu povețe, uneori încredințând cauza spre descurecare unui avocat.

9. Sprijinirea agonisirii de pământ a celor ce se reintorc din America.

10. *Acțiunea de colonizare* care este una din chestiunile cele mai de samă și pentru care statul jertfește din an în an tot mai mult, stăruind să-și asigure dreptul și datorința de a conduce singur lucrările referitoare la colonizări și la politica de proprietate.

11. Sprijinirea însoțirilor de arândare a pământului.

VIII. Acțiuni de ajutorare.

Între aceste se numără acțiunea permanentă:

1. În regiunea muntoasă (comitatele Bereg, Ung, Maramurăș, Ugocea, Zemplin, Șaroș și Sătmar), unde:

a) dela început se combate cămătăria prin înființarea *însoțirilor de credit* (130), cu a căror ajutor a început să se cumpere vite de rasă și mașini și unelte agricole și se aranjează cursuri de industria de casă;

b) se ajută înființarea de *magazine de mărfuri ale însoțirilor* (56);

c) promovarea *industrii de casă*;

d) plasarea prisosului de *muncitori* din această regiune în alte regiuni lipsite de lucrători indeajuns;

e) *plasarea copiilor* muncitorilor din această regiune în școli agricole și de meserii;

f) ajutorarea populației ca să poată lua *pământ în arândă* și să poată și *cumpăra pământ*;

g) *crearea și ameliorarea pășunilor de munte* în scopul *culturii animalelor*;

h) promovarea *culturii cartofilor, a pomilor și plantelor comerciale*.

2. În regiunea de sus (comitatele Arva, Liptó și Trencin), unde se dau ajutoare în scopul *culturii animalelor, a culturii pământului și a produselor economice*. Anume:

a) se ajută la facerea de *grajduri* potrivite pentru tauri și la procurarea *taurilor*;

b) se distribuie *oi* cu prețuri reduse;

c) se dăruiesc *grape* de fânate și alte mașini agricole.

d) se distribuie *sămânță bună* de sămănat;

e) se distribuie *gunoii artificial*;

f) se distribuie *pomi*;

g) mai departe se distribuie *coșnițe și instrumente de stupărit*;

h) se promovează chestia înființării *însoțirilor de lăptărit*, pentru asigurarea animalelor etc.

3. *Acțiunea de ajutorare din săcuime*.

Aceasta se promovează prin:

a) organizarea societății din comunele săcuiești în *cercuri economice sătești* (acum peste 300 sute);

b) înființarea *însoțirilor de consum* (122);

c) înființarea *însoțirilor de lăptărit* (67);

d) înființarea *însoțirilor pentru asigurarea vitelor* (44);

e) o *școală economică* în Turda;

f) o *stupărie model* în Murăș-Oșorheiu;

g) se țin numeroase *prelegeri economice* prin specialiști;

h) se aranjează *excursiuni economice*;

i) se țin *cursuri de industrie de casă*;

k) se cumpără *tauri* de rasă pe sama comunelor și se construiesc *grajduri* pe seama lor;

l) se procură *vacii și vișele* de rasă;

m) se distribuie *porci* de rase elese;

n) se distribuie *oi*;

o) se înființează *găinării model*;

p) s'a înființat o colonie pentru *cultura iepurilor de casă*;

q) se lucrează pe un teritor de 146,000 jug. pentru *ameliorarea pășunilor*;

r) se ajută în măsură mare răspândirea culturii plantelor de nutreț;

s) se ajută pe toate căile *replantarea viilor*, prin studiarea solului, dăruindu-se *viță altoită și nealtoită* etc.;

t) s'a înființat o *școală pentru calificarea muncitorilor de vii*;

u) s'au înființat 12 pepiniere de viță;

v) se distribuie în număr mare *altoii de pomi*;

w) se dau ajutoare însemnate pentru procurarea de *mașini agricole*;

x) Se *plasează cu miile bărbați și femei lu lucru*;

y) s'a înființat „*Biroul de informațiuni pentru agricultori*” în Murăș-Oșorheiu.

4. Ajutorarea populației în *lipsa de nutreț pe sama vitelor*, lucrare care se face în anii lipsiți de nutreț:

a) lăsând *pășunatul liber* în pădurile statului;

b) îngăduind *adunarea de frunzări* pentru hrană și așternut pe sama vitelor;

c) se dau *reuniunilor economice* ajutoare în bani, parte împrumut, parte cu totul gratuit și parte cu o reducere însemnată pentruca să procure nutreț pe sama publicului;

p) s'a făcut mari înlesniri și favoruri în scopul procurării *mașinilor agricole* pentru tăiatul și pregătirea nutrețului;

e) se *lucra pentru a nu se deteriora prețul vitelor* în regiunile lipsite de nutreț;

f) se fac *favoruri pentru transportul de nutreț pe căile ferate*;

g) ținerea de *prelegeri* și distribuirea de *broșuri* asupra modului de a se ajută oamenii în lipsă de nutreț;

h) *crearea unei secții în ministeriu*, care se ocupă numai de chestiunea ajutorării agricultorilor în lipsă de nutreț.

IX. Invățământul de specialitate și institutele științifice.

Acest învățământ se promovează prin:

1. *Școlile de agricultură*.

2. *Școlile cari califică pentru singuraticii rami agricoli*.

3. *Cursuri agricole populare*.

4. *Școlile de repetiție economice*.

Despre toate aceste am expus datele necesare în numărul trecut al revistei la diferitele capitole înșirate acolo.

5. *Școlile de economia casnică pentru fete*.

6. *Invățământul economic predat ostașilor*, împreună și unii rami ai *industrii agricole*.

7. *Publicațiunile economice* scrise de specialiști și distribuite gratuit.

8. *Răspândirea cunoștințelor economice prin ziare*.

9. *Institutele de experimentare* asupra cărora am mai insistat în capitolul de față și în cel precedent.

*

Despre promovarea chestiunilor agricole prin legile și convențiile încheiate cu statele străine, despre publicațiunile ministerului de agricultură, și despre instituțiunile agricole de stat ale Ungariei, — nu ținem că ar mai fi de trebuință să ne întretinem acum; despre aceste am spus aproape tot ce a fost de spus în articolele noastre precedente, rămânând acum ca în articolul de încheiere din numărul viitor, să ne referim și la unele date din numitele capitole.

(Se va continua).

Industria petrolului din România.

Dr. Const. Hoiescu, inginer de mine, publică în „*Viața Românească*” din (Iași Nr. 6—7—9 din 1909) un remarcabil studiu critic asupra industriei petrolului din România. Culegem din acest studiu informațiile de mai la vale. Publicul nostru cunoaște foarte puțin chestiunea petrolului românesc și aceasta datorită faptului, că nu are de unde să-și câștige informații.

Dr. Hoiescu deosebește dela început două epoci în dezvoltarea industriei petrolului românesc. Prima epocă este a *minei exploatare*, fără capital și cu mijloace rudimentare de lucru. În epoca a doua se întemeiază *marea exploatare* dezvoltată sub un regim capitalist și cu mijloace sistematice de lucru.

I. Epoca micii exploatare.

Cunoscut în existența lui aproape de 300 ani, petrolul românesc se exploata până pe la sfârșitul secolului trecut în mod exclusiv cu ajutorul puturilor de mână, în așezarea și executarea cărora poporațiunea țărănească din regiunile petrolifere arată o deosebită dibăcie.

Dar exploatarea aceasta nu avea mare însemnătate economică.

Abia prin anii 1856—1857, descoperindu-se oleiul lampant — prin destilarea păcurei — descoperire introdusă în țară de către niște Evrei din Galizia, unde destilarea păcurei fusese încercată pentru prima oară în 1854 — s'a început mai cu nădejde o activitate mai importantă în ramul acesta industrial.

Se poate împărți în două faze epoca micii exploatare:

a) în prima fază, dela 1857 la 1870, se cuprinde lucrarea liniștită a indigenilor aflători în regiuni petrolifere. Activitatea aceasta e stimulată și de prețurile bune, cari se puteau realiza. Căci, în 1861, pe timpul războiului american, prețul petrolului era de 150 lei pe suta de chilograme. Până prin 1866 puțurile de exploatare sporesc la un număr de 680, din care circa 275 în Moldova și restul de 405 în Muntenia. Producțiunea anuală atinge 6000 tone. Exploatarea era împărțită într'o sumă de întreprinderi mici, izolate, fără capital și fără relațiuni comerciale. Piețele de desfacere erau foarte restrânse și alimentate în mod discontinuu și primitiv: vara cu carăle, iarna cu săniile, iar în timpul când drumurile deveniau impracticabile din cauza ploilor, orice transport se întreprușea.

De o plasare serioasă a petrolului românesc pe piețele mondiale nici nu putea fi vorba. Cerințele in-

terne creșteau la început într'o măsură superioară producțiunii.

b) a doua fază, dela 1870 până la 1889, reprezintă lupta care se dă între exploatarea mici și capitaliști.

E greu de stabilit data precisă, când industria petrolului trece sub regimul capitalist, deoarece această trecere s'a făcut cu multă sficiune și nesiguranță.

Se încercase, încă din anul 1862, de firma engleză „*Valachian Petroleum Comp.*” cu un capital de 8 milioane franci, exploatarea, prin tuneluri și sondagii, a întinselor terenuri achiziționate în Țintea, Moreni și Beci. Dar încercările n'au dat rezultate și s'au părăsit orice lucrări, după mari cheltuieli.

În 1867 se pun bazele unei societăți românești „*Compania anonimă română pentru exploatarea și comerțul de petrol*” cu un capital pur românesc de 100,000 galbeni, dar nu se cunoaște nimic din lucrările acestei interesante societăți.

Între anii 1870 și 1889 vedem o serie de capitaluri străine, în special engleze, căutând o fructificare în industria petrolului din România, dar nici unul din aceste capitaluri străine nu reușește a întemeia vre-o exploatare serioasă și ele par a fi servit mai mult la deprecierea acestei industrii decât la dezvoltarea și consolidarea ei. Astfel *Captain Thoyes & Comp.* în Buștenari; *Suchard & Comp.* la Colibași; *Hildebrand* la Matia și Posești; *Pilsticker & Comp.* la Glodeni etc. Toate aceste întreprinderi străine au sfârșit prin a lichida și a părăsi lucrările cu pierderi.

Mai mult succes par a fi avut câteva întreprinderi întemeiate din inițiativă românească, precum: *Gr. Monteoru*, cu număratoarele sale puturi dela Sărata (Buzeu); *Gr. G. Cantacuzino*, pe a cărui proprietate se face, în 1883, o încercare serioasă de exploatare sistematică, cu rezultate favorabile, mai cu seamă sonda Sospiro (Drăgăneasa), care prin bogatele sale erupțiuni, marchează un punct însemnat în dezvoltarea industriei mari. Deasemenea, prințul *Știrbei* la Voila și *Negroponte* la Grozești, au făcut încercări serioase de sondagiu prin anii 1883—1885. Prin 1889 moștenitorii *D. V. Hernia* întâlnesc printr'un sondagiu la Câmpina, bogate straturi eruptive.

În resumat, putem calcula, că dela 1870 și până la 1889, s'au introdus în scopul exploatarei petrolifere în țară vre-o 20 milioane lei. Lucrările efective însă, se reduce la vre-o 60 de sonde, cari cu toate accesoriile lor nu pot reprezenta mai mult de 5 milioane. Vedem, prin urmare, că abia un sfert din capitalurile investite s'au întrebuintat în lucrări propriu zise. Restul s'a pierdut în combinațiuni și speculații financiare.

Cu astfel de reprezentanți ai regimului capitalist nu se putea zdrobi mica exploatare, începută și continuată de către țărani români.

Cine știe, dacă astăzi am fi putut ajunge la dezvoltarea actuală a industriei petrolifere, de n'ar fi fost în această perioadă critică, plină de nesuccese și desiluzii puturile țărănești, cu producția lor constantă, care să mențină reputația bogăției solului românesc și să încurajeze pe capitaliști la încercări nouă. Și aievea, din 400,000 tone, cât a fost producția totală în acest interval, abia 70,000 tone le-au dat sondele; celelalte le-a produs exploatarea mică, le-au produs țărani proprietari de terenuri petrolifere, fără capital și cu propria lor muncă, menținând reputația acestei avuții, cu toate vicisitudinile survenite în epoca 1870—1889.

Gamma.

(Se va continua).

REVISTA FINANCIARA.

Situatiunea.

Sibiu, 1 Decembrie 1909.

După datele până azi cunoscute ultimo Noembrie parecă a avut puțină influință asupra pieții de bani. Discontul particular a rămas aproape acelaș pe toate piețele, iar cererile s'au mișcat în limite normale.

În ședința direcțiunii Băncii imperiale germane dela începutul săptămânei s'a raportat, că în 25 Noembrie rezerva de bilete a Băncii ajunsese la 118 milioane M., iar până în 27 s'a redus la 73 milioane. Discontul particular notează în Berlin $4\frac{1}{4}\%$, și în London $3\frac{7}{8}\%$.

Cererile de numărare la Banca Austro-Ungară numai în ziua ultimă a luni și numai în Viena au fost mai mari. Astfel rezerva de bilete a Băncii va fi scăzut în săptămâna din urmă cu aproximativ 80 milioane K ca și în aceeaș perioadă din a. tr. Deci sumarul Băncii va prezenta de ultimo încă vre-o 50 milioane K bilete libere de dare. Astăzi deja numărarea este mai ieftin.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Ajutorul“, societate pe acții în Șeica-mare. Sunt cunoscute cetitorilor noștri regretabilele neînțelegeri, ce s'au născut în anul trecut între conducătorii institutului nostru „Racoțana“ din Șeica mare.

Ca în multe asemenea cazuri, rezultatul polemiilor și recriminațiilor ziaristice, a fost — o nouă bancă. Aceasta în Șeica-mare, comună săsească-românească cu mai puțin de 800 de locuitori români!

Noua bancă, a căreia direcțiune se compune din d-nii *Pompeiu Morușcă*, preotul gr. or. din localitate, *Ioan Ittu*, propr. în Sângatin și *Ioan Nistor*, fostul contabil și membru în direcțiune al „Racoțanei“, s'a alcătuit precum spune un „circular“ emis de direcțiune „îndeosebi pentru sprijinirea economiei poporului, care într'un centru de provincie destul de însemnat a fost lăsat totuși la exploatarea străinilor“ (! Pe cât știm noi în Șeica-mare și jur au operat „Albina“ și mai târziu „Racoțana“, cari nici n'au exploatat clientela și nici nu sunt străine!)

Pentru ajungerea „nobilului“ lor scop fundatorii au reușit să înjghebeze un capital de K 30,000 — zi: Treizeci mii Coroane împărțit în 300 acții à K 100 — și contează și la Depunerile spre fructificare — cari vor veni.

Pentru a le atrage „Ajutorul“ oferă pentru ele $5\frac{1}{2}\%$ — 6% . Că pe lângă un astfel de etalon la depozite spre fructificare, cu ce dobânzi va trebui să opereze noua bancă la împrumuturi pentru a-și servi clientela „cinstit și convenabil“ nu este greu de ghicit.

La tot cazul clientela se va mulțami cu timpul de ajutorul, ce-l va afla la „Ajutorul“, care întocmai ca și „Matca“ din Cebea și alte câteva este o buruiiană în câmpul vieții noastre financiare-economice și ca atare fără nici un drept la existență.

AFACERI DE DARE.

Competința după acțiunile nou emise. Dacă emisiunea de acții s'a făcut așa, că acționarii au fost datori a plăti peste valoarea exprimată în textul acțiunilor (peste valoarea nominală) o anumită sumă la fondul de rezervă, atunci competența după emisiunea de acții, prevăzută în § 89 punct. I. B. al tarifelor de competențe este a se plăti numai după starea exprimată (valoarea nominală) a singuraticelor acții.

(Judec. administr. r. u. sub No. 7793/909 P.).

Prescripțiunea competenței de timbru a registrelor comerciale. În sensul hotărârii principale a *Judecătoriei administrative* de sub Nr. 4044/909 P., timpul de prescripțiune al competenței de timbru al registrelor comerciale este a se calcula din ziua în care s'a făcut prima înscriere în registrele din chestiune.

CRONICA.

Necrolog. Eruditul canonic *Dr. Augustin Bunea*, valoros membru al direcțiunii „Patria“ din Blaj și inițiatorul societății „Plugarul“ în înființare tot în Blaj, a răposat la 30 Nov. a. c. în etate de 53 ani.

Monetele de aur à K 100, puse în circulație în Austria au pe avers bustul Majestății-Sale și următoarea inscripție: „FRANC IOS. I D. G. IMP. AUSTR. REX. BOH. GAL. ILL. ETC. ET. AP. REX. HUNG.“.

Pe revers se vede pajura împărătească austriacă și inscripția circulară indicând valoarea: C. CORONAE și anul baterii cu cifre romane; sub pajura împărătească indicarea valorii: 100 COR. și anul baterii cu cifre arabe.

Marginea monetelor este netedă și conține inscripția garantată:

„VIRIBUS UNITIS“.

Much'a foilor este ridicată și netedă și este percursă în partea din lăuntru de un șir de mărgele (atingându-se mărgea de mărgea).

Diametrul monetei de aur à K 100 — este 37 milimetri.

Agenturi postale noue s'au deschis la 1 crt. în comuna *Finiș* (Fenes com. Bihor) sub numirea *Fenes-Biharvârmege*.

La agentura aceasta aparțin comunele: *Finiș*, *Fiziș* (Füzegy), *Ioaniș* (Jánosfalva), *Șoncoiuș* (Sonkolyos) și stațiunea balneară *Papkut*.

La 16 resp. 21 Novembre a. c. au început a funcționa câte o agentură postală în Chiciud (Kecséd. com. Cluj) și în *Țânțaru* (Szunyogszék, com. Făgărașului).

De prima se țin comunele Chiciudul de câmpie și Visuia, și de cea din urmă comuna Țânțariu.

Comerțul exterior al Ungariei în anul 1908. În anul 1908, conform publicațiunii oficiale a oficiului statistic *exportul* Ungariei s'a cifrat K 1,584.448,000 milioane (în 1907 K 1,618.032,000) iar *importul* cu K 1,559.627.000 (în 1907 K 1,652.266,000) rezultă deci un bilanț activ cu K 25 mil.

Din totalul exportului cad asupra Austriei K 1163 mil. sau $73\frac{4}{5}\%$ și din totalul importului K 1209

mil. sau 76.7%. Va să zică față de Austria bilanțul comercial este pasiv.

BIBLIOGRAFIE.

„Anuarul Băncilor Române pe 1910“. Anul XI. Redactor: Constantin Popp. Sibiu. Tiparul Tipografiei arhidiecezane, 1909.

Binecunoscutul și apreciatul „Anuar“, cu titlul de mai sus, publicat din însărcinarea însoțirii băncilor noastre „Solidaritatea“ a apărut în zilele acestea cu un cuprins mai bogat și date mai complete, decât în anii trecuți.

Anuarul se extinde pe 13¼ coale tipar, și coala primă cuprinde: *partea calendaristică* obicinuită și următoarele notițe de folos practic: Mărimea normală a bancnotelor; Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a notelor de stat și a bancnotelor vechi în val. aust.; Timbre de documente; Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obicinuite transformate în fracțiuni decimale; Tragerile la sorti ale lozurilor; Competința de timbru ale registrelor comerciale (cu exemplu); Scala de timbru (I, II și III); Tarifa pentru telegrame; Tarifa poștală și Monetele diferitelor state.

Sematismul însuși se extinde pe 12¼ coale și cuprinde în IV părți: institutele noastre financiare; societăți pe acții, însoțirile și societățile comerciale, în număr de 159, indicându-se la fiecare: firma în toate limbile înregistrate, anul fondării, capitalul social, prețul acțiunilor, termenul de prescripție al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficiale, numele membrilor din direcțiune, din comit. de supraveghiere și al funcționarilor; bilanțul și contul profit și pierdere pe 1908, în fine împărțirea profitului net și al cotei de binefacere.

Un capitol special este rezervat „Solidarității“, după care urmează consemnarea altor instituții de natură economică financiară, parte deja înființate, parte sub înființare și înregistrare și două sumare unul după sedii, arătând în care oraș, comună, ce bănci românești sunt și altul alfabetic.

La finele „Anuarului“ se dă „Bilanțul general al băncilor române pe 1908“ și ca adaus o „Tabelă statistică“ a așezămintelor noastre financiare, conținând datele a 159 institute.

Prețul „Anuarului“ legat în pânză elegantă este K 4.— + 20 fil. porto; comande se primesc la *Ad. ministratia „Revistei Economice“ în Sibiu — Nagy-szeben.* — Exemplarele deja abonate înainte se vor expedia în proximele zile.

Firme falite.

Weiss Emanuel, comerciant de postavuri în Sătmar, trib. Szatmár, anunțarea pretensiunilor până la 9 Decembrie, liquidarea la 16 Decembrie, alegerea comitetului concursual 20 Decembrie a. c.

Nicoară Vasile, comerciant în Jina, tribunalul în Sibiu, anunțarea pretensiunilor până la 31 Decembrie a. c., liquidarea la 19 Ianuarie 1910, alegerea comitetului la 22 Ianuarie 1910.

Schoner Gyula & Comp., comerciant în Lugos, tribunalul în Lugos, anunțarea pretensiunilor până la 30 Decembrie, liquidarea la 20 Ianuarie 1910, alegerea comitetului concursual la 31 Ianuarie 1910.

Gazdag Aladár, comerciant în Aiud, tribunalul în Alba-Iulia, anunțarea pretensiunilor până la 20 Ianuarie 1910, liquidarea la 17 Februarie 1910, alegerea comitetului la 18 Februarie 1910.

Birnstill Mina erezii în Reșița, tribunalul în Lugos, anunțarea pretensiunilor până la 22 Decembrie a. c., liquidarea la 21 Ianuarie 1910, alegerea comitetului la 24 Ianuarie 1910.

Speter Chaim, comerciant de lemne în Bistrița, tribunalul în Bistrița, anunțarea pretensiunilor până la 17 Ianuarie, liquidarea la 17 Februarie, alegerea comitetului concursual la 21 Februarie 1910.

Nuridsány Gerő, comerciant în Marosugra, tribunalul în Elisabetopole, anunțarea pretensiunilor până la 17 Ianuarie, liquidarea la 21 Februarie, alegerea comitetului la 24 Februarie 1910.

ifj. *Bisztricsány Lajos*, comerciant în Aiud, tribunalul în Alba-Iulia, anunțarea pretensiunilor până la 5 Februarie, liquidarea la 3 Martie, alegerea comitetului la 5 Martie 1910.

Firme insolvente.

Schenker Frigyes, comerciant în Năsăud.

Klein Samuel, comerciant în Seini.

Fülöp Jenő, comerciant în Timișoara.

Klein Iános, comerciant în Bocșa-montană.

Stepper I., comerciant în Timișoara.

Kaufmann Abraham & fiai, comerciant de manufactură în Sighetul-Marmatiei.

Szegő Emil, comerciant în Murăș-Oșorheiu.

Nussbaum Gyula, comerciant în Oradea-mare.

Preiss Regina, comerciant în Oradea-mare.

Grünwald Izsó, comerciant în Timișoara.

Sumar.

„Anuarul Băncilor Române“. — Trei ani de politică agrară. — Industria petrolului din România — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Ajutorul“. — *Afaceri de dare*: Competința după acțiunile nou emise, Prescripțiunea competenței de timbru a registrelor comerciale. — *Cronică*: Necrolog, Monetele de aur à K 100, Agenturi poștale nouă, Comerțul exterior al Ungariei în anul 1908. — *Bibliografie*: „Anuarul Băncilor Române pe 1910“. — Firme falite, Firme insolvente.

„Tovărășia agricolă“, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes.

CONVOACARE.

Membrii „Tovărășiei agricole“ pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, prin aceasta se invită la

a II-a adunare generală extraordinară,

care se va ține în 16 Decembrie a. c., la 2 oare d. a. în localul băncii populare „Agricola“ din Szászsebes, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii cu privire la liquidarea însoțirii.
3. Deciziune asupra liquidării însoțirii.
4. Alegerea liquidatorilor.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.

Szászsebes, 2 Decembrie 1909.

Nr. 166 (1—1)

Direcțiunea.

Contabil

cu praxă de bancă, caută aplicare.

Adresa: la Administrația acestei reviste.

Nr. 167 (1—1)

„SEBEȘANA“, institut de credit în Sas-Sebeș.

PROSPECT.

Institutul nostru în adunarea generală extraordinară, ținută la 22 Octombrie n. 1909, a decis cu unanimitate urcarea capitalului social dela K 100 000 la suma de K 200,000 prin o emisiune nouă de 1000 acții în valoare nominală de K 100.

Intru realizarea acestui conclud, pe baza autorizării primite dela adunarea generală prin aceasta ne luăm voie a oferi On. acționari ai institutului nostru pentru cumpărare 1000 acții nouă pe lângă condițiunile următoare:

1. Conform §-ului 7 din statute, fiecare acționar vechiu are drept a opta cu prețul nominal pentru atâtea acții noi, câte acții posedă din emisiunile de mai nainte, având a solvi de fiecare acție taxa de înscriere de K 10 plătită deodată cu rata primă.

2. Dreptul de optare se poate exercia până în 31 Decembrie n. 1909.

Acei acționari vechi, cari până la acest termin nu au participat la subscriere își perd dreptul de prioritate și favorul din §-ul 7 al statutelor.

3. Prețul acțiilor este a se plăti în următoarele rate:

a)	rata	I	de 20%	se plătește în	1 Aprilie	1910
b)	"	II	" 20%	"	1 Iulie	1910
c)	"	III	" 20%	"	1 Octombrie	1910
d)	"	IV	" 20%	"	1 Ianuarie	1911
e)	"	V	" 20%	"	1 Aprilie	1911

Fiecare acționar poate solvi deodată și mai multe rate.

Pentru ratele plătite acționarii vor primi 5% interese până în 31 Decembrie 1910, iar pentru ratele restante, aplicându-se §-ul 10 din statute se vor socoti 6% interese de întârziere.

4. Acțiile neoptate de acționarii vechi, direcțiunea le vinde din mână liberă cu preț urcat, care-l va stabili direcțiunea în sfera ei de activitate.

Plusul ce trece peste nominal să transpune în favorul fondului de rezervă.

5. Acționarii noi începând cu anul de gestiune 1911 intră în toate drepturile acționarilor vechi.

Din motivul acesta ratele scadente în anul 1911 sunt a se plăti cu 6% interese, calculate dela 1 Ianuarie 1911.

Sas-Sebeș, în 13 Noembrie n. 1909.

Nr. 165 (1—1)

Direcțiunea.

„CASSA DE PASTRARE“ (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE.

PROSPECT.

Adunarea generală extraordinară ținută la 21 Septembrie a. c. a decis urcarea capitalului social prin sporirea părților de fondare, dând posibilitatea și altor persoane fizice sau iuridice, de a intra între marginile statutelor în șirul membrilor și de a-și acuirea părți de fondare de ale reuniunii noastre cu prețul nominal de Cor. 200 — și Cor. 100 — cuota proporțională la fondurile de rezervă.

Terminul de optare se fixează până la 31 Decembrie a. c., având a se plăti până la acel termin Cor. 100 — adevă cuota la fondurile de rezervă.

Prețul părților de fondare se va solvi în sensul §. 6 din statut în 5 rate trilunare egale, și anume:

prima rată până la . . .	15 Ianuarie 1910
a doua	15 Aprilie 1910
a treia „ „	15 Iulie 1910
a patra „ „	15 Octombrie 1910
a cincia „ „	15 Decembrie 1910

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Părțile de fondare se vor extradă la nume și vor fi provăzute cu cuponi la purtător și cu un talon și se vor elibera numai după ce s'a vărsat întreg prețul acelora; până atunci ratele solvite se cuitează în titluri provizorii.

Pentru ratele plătite institutul rebonifică 5%, iar pentru ratele neplătite la terminile fixate socotește 5%, interese de întârziere.

Membrilor cari n'au vărsat la timp vre-o rată li se adresează câte o provocare cu termin de 30 zile și dacă nici până la expirarea ac-stui termin nu vor vărsa ratele recerate, sumele plătite vor intra în fondurile de rezervă, iar titlurile esmise se vor anula și sub aceiași numeri se vor exmite alte titluri de părți de fondare. Anularea se publică în ziarele designate pentru publicările institutului.

Cu începere din 1 Ianuarie 1911 părțile de fondare noi vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile părților vechi.

Rentabilitatea părților de fondare de asemenea este asigurată, avându-se în vedere avântul, ce l-a luat reuniunea în decursul celor 25 ani de existență.

Solvirile se pot face și prin Cassa de păstrare postală.

Din ședința direcțiunei „Cassei de păstrare“ (Reuniune) în Săliște, ținută la 23 Octombrie 1909.

Nr. 160 (3 - 3)

Direcțiunea.